

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Rusya'nın Ukrayna'yı işgal hareketi üzerine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının dolar/TL kurunun yükselmesini engellemek amacıyla arka kapıdan dolar satış işlemlerine devam ettiğine dair haberler son dönemde yazılı, sözlü ve sosyal medyada yoğunluk kazanmış bulunmaktadır.

Bu çerçeveden; aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Dr. Nurettin Nebati tarafından cevaplandırılmasını arz ederim. 10.03.2022

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul Milletvekili

1. Yazılı, sözlü ve görsel medyada yer alan söz konusu iddialar doğru mudur? Ocak, Şubat ve Mart 2022 aylarında satışı yapılan döviz tutarı ne kadardır? Bu satış işlemleri bir zorunluluktan mı kaynaklanmaktadır?
2. Liberal bir kambiyo rejiminin uygulandığı ülkemizde Merkez Bankası döviz rezervlerini neden halen satmaya zorlanmaktadır?
3. Bu döviz satış işlemleri yasal mıdır? Döviz satış işlemi hangi gerekçe ile gerçekleştirilmektedir?
4. Merkez Bankası söz konusu döviz satış işlemlerini hangi mekanizmaları kullanarak gerçekleştirmektedir?
5. Satışı yapılan döviz hangi fiyatla, hangi tarihlerde, kimlere, hangi yerli ve yabancı yatırımcılara satılmıştır? Bu satın alım işleminden mevcut kur düzeyine bakılırsa kazançlı çıkan yerli ve yabancı yatırımcılar kimlerdir?
6. Söz konusu döviz satış işlemleri döviz satış ihaleleri yöntemiyle mi yapılmaktadır? Böyle bir durumda söz konusu satış ihalelerinde satışı yapılan döviz miktarları nedir? Alıcılar kimlerdir?
7. Bu döviz satış işlemlerinde de 128 Milyar Doların satışında olduğu gibi kamu bankaları kullanılmaya devam edilmekte midir? Bu operasyonlarda kamu bankalarının herhangi bir sorumluluğu bulunmakta mıdır? Kamu bankaları fiilen veya dolaylı yollarla bu operasyonların içinde yer almakta mıdır? Kamu bankalarının bu operasyonda kullanılmaları yasal olarak mümkün müdür?

8. Ocak ve Şubat aylarında enerji şirketlerine direkt olarak Merkez Bankası tarafından yapılan döviz satışı tutarı ne kadardır?
9. İhracatçılara ve döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde bulunan firmalara Merkez Bankası kaynağından kullandırılan uygun maliyetli, ihracat taahhütlü bir kredi işlemi olan reeskont kredisi konusunda yapılan yeni düzenleme gereği kur korumalı mevduata dönüştürme işlemleriyle Merkez Bankası rezervlerinde uygulamanın başladığı tarihten 10.03.2022 tarihine kadar sağlanan toplam artış ne kadardır?
10. İhracatçılara getirilen ihracat hasılatının % 25'ini Merkez Bankasına getirip TL'ye çevirme zorunluğu nedeniyle Merkez Bankası döviz rezervlerinde uygulamanın başladığı tarihten 10.03.2022 tarihine kadar sağlanan toplam artış ne kadardır?
11. Yazılı ve görsel medyada yer alan haberlere göre 25 Şubat 2022 itibarıyla Kur Korumalı mevduat tutarının 520.14 Milyar TL.'ye ulaştığı belirtilmektedir. Söz konusu tutarın ne kadarı boz durulan döviz mevduatlarından oluşmaktadır?
12. Artan ihracat gelirlerine, Kur Korumalı Mevduat uygulaması, reeskont kredisi uygulamasındaki değişikliklere ve ihracatçılara getirilen ihracat hasılatının % 25'ini Merkez Bankasına getirip TL'ye çevirme zorunluğu getirilmesine rağmen Merkez Bankasının net döviz rezervi neden yapılan swapler hariç eksi bakiyede seyretmektedir? Bu durum radikal yapısal politika değişikliklerinin yapılması gereğine işaret etmemekte midir?
13. Swap verilerinden arındırılmış Merkez Bankası net Döviz rezerv tutarının halen (-) 43 Milyar Dolar civarında olduğu doğru mudur?
14. Ukrayna krizi, petrol ve doğal gaz piyasasındaki son gelişmeler ve tarımsal ürün fiyatlarındaki artışlar, döviz kurundaki yükselme eğilimini dikkate alarak Kur Korumalı Mevduat sisteminin bütçeye getirmesi olası yükünü hesap ederek söz konusu uygulamayı durdurmayı düşünüyor musunuz?